

سایه عهدشکنی آمریکا بر برجام

توافق برجام در حالی امروز یکساله شد که دبه کردن‌های آمریکا در عمل به تعهداتش، عملاً مانع از تحقق کامل این توافق‌نامه شده و امیدها را به آینده این سند که می‌توانست الگویی برای حل سوءتفاهمات بین‌المللی از طریق گفت‌وگو باشد، کمرنگ کرده است.

توافق برجام در حالی امروز یکساله شد که دبه کردن‌های آمریکا در عمل به تعهداتش، عملاً مانع از تحقق کامل این توافق‌نامه شده و امیدها را به آینده این سند که می‌توانست الگویی برای حل سوءتفاهمات بین‌المللی از طریق گفت‌وگو باشد، کمرنگ کرده است.

این موضوعی است که حتی مقامات اروپایی نیز نسبت به آن انتقاد دارند و در همین زمینه خبرگزاری فرانسه می‌نویسد: یک سال پیش توافق تاریخی با قدرت‌های جهانی سبب ایجاد شوق و امید شد اما منتقدان می‌گویند موانع آمریکا سبب تلخکامی در مسیر این امیدها شده است.

نتیجه چنین وضعی باعث شده تا علاوه بر انتقاد شرکت‌ها و بانک‌های اروپایی از کارشکنی‌های آمریکا در مسیر تعامل با ایران، حمایت از برجام در میان هموطنانمان نیز کاهش یابد و آن‌طور که نتایج نظرسنجی موسسه ایران‌پل در کانادا نشان می‌دهد، حمایت از برجام در میان مردم ایران حدود 13 درصد کاهش داشته است. یکی از مهم‌ترین دلایل این مساله نیز لمس نشدن آثار برجام در زندگی مردم است به طوری که به گزارش فارس و بر اساس همین نظرسنجی که به صورت تلفنی از میان 1007 ایرانی انجام شده، 73 درصد ایرانی‌ها می‌گویند پس از برجام وضعیتشان بهتر نشده است.

انتقاد مقامات ایرانی

این موضوعی است که مقامات کشورمان نیز بارها نسبت به آن انتقاد کرده و درباره بدعهدی آمریکا هشدار داده‌اند.

در همین باره اسدالله عباسی، عضو فراکسیون ولایت مجلس با تاکید بر این‌که توافق برجام در حد شعار و حرف بود و اقدام عملی نشد، افزود: در بخش تحریم‌های هوایی و تعهدات ارزی نه تنها هیچ اقدامی از سوی غرب صورت نگرفته بلکه هنوز شاهد سنگ‌اندازی در این بخش هستیم. وی به جام جم گفت: بانک‌ها قادر نیستند ارتباط ارزی داشته باشند و این نشان می‌دهد که فرمایشات رهبری که فرمودند هیچ اعتمادی به طرف غربی نمی‌توان داشت، واقعیتی محض است.

البته با توجه به افزایش انتقادات از عملکرد آمریکا در قبال برجام، مقامات کاخ سفید تلاش کرده‌اند در ظاهر با انجام برخی اقدامات، مقداری از بار انتقادات بکاهند و جلساتی که جان کری، وزیر خارجه آمریکا در چند نوبت با روسای شرکت‌ها و بانک‌های بزرگ اروپایی برای برطرف کردن نگرانی آنها از تعامل با ایران برگزار کرده، گوشه‌ای از این اقدامات است. همچنین به گزارش تسنیم و به نقل از رویترز، فیلیپ هاموند وزیر خارجه انگلیس دیروز از برگزاری نشست در لندن با حضور نمایندگان بانک مرکزی ایران و وزارت خزانه‌داری آمریکا و بانک‌های بین‌المللی به منظور بررسی تحریم‌های ایران خبر داد.

اما مشکل اینجاست که با وجود این اقدامات ظاهری، آمریکا در عمل به گونه‌ای تهدیدآمیز رفتار می‌کند و همین مساله باعث ادامه نگرانی اروپایی‌ها از تعامل اقتصادی با ایران می‌شود.

مجید تخت‌روانچی، عضو ارشد تیم مذاکره‌کننده کشورمان در همین زمینه در گفت‌وگو با آنا با بیان این‌که تعهدات آمریکا در برجام خیلی بیشتر از آن چیزی است که انجام داده اظهار کرد: برای شکستن فضای ضدایرانی، آمریکا باید یک صدا داشته باشد، نه این‌که وزیر خارجه یک حرف بزند و وزارت خزانه‌داری، حرفی دیگر.

پیغام ایران به آمریکایی‌ها

البته مقامات وزارت خارجه و دست‌اندرکاران اجرای برجام در کشورمان بارها در مذاکراتی که با آمریکایی‌ها داشته‌اند، نسبت به این مساله تذکر داده‌اند و آن‌طور که سیدعباس عراقچی، رئیس ستاد پیگیری اجرای برجام در برنامه گفت‌وگوی ویژه خبری

دوشنبه شب گفت وزارت امور خارجه به آمريکايي‌ها پيغام داده که نبايد جامعه جهاني را با تاکيد بر تحريم‌هاي اوليه، از معامله با ايران بترسانند.

آمريکايي‌ها تحريم‌هاي جمهوری اسلامی ايران را به دو بخش اوليه و ثانويه تقسيم کرده‌اند که فقط تحريم‌هاي ثانويه، مربوط به فعاليت‌هاي هسته‌اي است و قرار بوده در قالب برجام برطرف شود اما تحريم‌هاي اوليه، تحريم‌هاي هسته‌اي هستند که از ابتدای انقلاب تاکنون به بهانه‌هاي مختلف عليه کشورمان اعمال شده‌اند.

به گزارش خبرگزاری صداوسيمما، عراقچی با بيان اين که بنا بود با اجرای برجام، تحريم‌ها برداشته شود، گفت: با اجرای برجام موانع تحريمی از سر راه اقتصاد ايران برداشته شد اما برخی مشکلات ناشی از تحريم‌هاي اوليه و زمانبر بودن برخی همکاري‌هاي اقتصادي همچنان وجود دارد. رئيس ستاد پيگیری اجرای برجام البته معتقد است در مدت زمان گذشته از امضای برجام، هر دو طرف به تعهدات خود بر اساس برجام پايبند بوده‌اند و اگر طرف مقابل به تعهدات خود عمل نمی‌کرد، قطعاً نقض برجام صورت گرفته بود و ايران اين موضوع را پيگیری می‌کرد. عراقچی همچنين می‌گويد: آمريکا و غرب اگر با هر عنوان حقوق بشري یا تروريسم، تحريم‌هاي جديدي را عليه ايران اعمال کنند گرچه از نظر برجام، نقض توافق نيست اما ما خودمان را مکلف به تبعيت از نظر مقام معظم رهبري می‌دانيم و آن را نقض برجام به حساب می‌آوريم.

رئيس ستاد پيگیری اجرای برجام اين موضوع را در ارتباط با تلاش‌هاي مطرح کرد که در آمريکا برای بازگرداندن تحريم‌ها عليه جمهوری اسلامی ايران به بهانه‌هايی چون حقوق بشر، فعاليت موشکی و حمايت از تروريسم در جريان است.

البته به نظر می‌رسد در زمينه فعاليت موشکی کشورمان، فعاليتی هماهنگ و فراتر از اقدامات انفرادی آمريکايي‌ها در جريان است که در اين زمينه می‌توان به اظهارات اخير بان‌کی مون، دبیر کل سازمان ملل و آنگلا مرکل، صدراعظم آلمان اشاره کرد که فعاليت‌هاي موشکی جمهوری اسلامی ايران را مغاير قطعنامه 2231 سازمان ملل دانسته‌اند. عراقچی در همين زمينه در گفت‌وگوي ویژه خبري با بيان اين که بان‌کی مون بر اساس قطعنامه 2231 بايد هر شش ماه یکبار به شورای امنيت گزارش دهد، گفت: پيش‌نویس گزارش بان‌کی مون نامتوازن و غيرمنصفانه است و ما به دبیرکل سازمان ملل در اين باره اعتراض کردیم و چند روز پيش دکتر ظريف مکالمه تلفنی بسيار تندي با بان‌کی مون داشت و به او گوشزد کرد که بايد گزارشش متوازن باشد. رئيس ستاد پيگیری اجرای برجام افزود: در پيش‌نویس گزارش بان‌کی مون به تست موشکی ايران اشاره شده و آمده است که اين مساله با روحيه سازنده حاکم بر توافق هسته‌اي ناسازگار است و اين قطعاً ناشی از فشار آمريکا و اروپاست.

در همين رابطه محمدباقر نوبخت سخنگوي دولت ديروز در نشست خبري اظهار کرد: اين موضوع در حال بررسی در هيات مخصوصی در شورای عالی امنيت ملی است؛ هر کجا احساس کنیم اقداماتی عليه برجام صورت می‌گیرد، موضعگیری می‌کنيم، اگر هم توطئه‌اي باشد اقدامات تلافی‌جویانه‌اي انجام می‌دهيم.

وزارت امور خارجه، بدعهدي آمريکا را به گوش جهانيان برساند

در مجموع یک‌سالگی توافق برجام آنچه می‌توان به طور قطع گفت اين که گرچه شايد مقامات آمريکايي با زیرکی، اقدامی انجام نداده باشند که نقض صريح برجام است اما با دوگانگی که در حرف و عملشان وجود دارد به گونه‌اي جلو آمده‌اند که ايران نتواند از منافع برجام، بهره‌مند شود. در چنين فضايی، احمد صفری نماينده کرمانشاه در مجلس در گفت‌وگو با جام‌جم می‌گويد: دستگاه ديپلماسی کشور برای اجرائی شدن هر چه سريع‌تر برجام بايد منسجم‌تر وارد ميدان شود و بدعهدي طرف مقابل را به گوش جهانيان برساند.

وی با تاکيد بر اين که دولت آمريکا ناگزير است تعهداتی را که پذيرفته، نه تنها روی کاغذ بلکه در عمل نیز اجرا کند تصريح می‌کند: البته اين مساله چند بار از سوی دکتر ظريف گوشزد شده، ولی بهتر است که تيم پيگیری اجرای برجام، بر اجرای مفاد اين توافق پافشاری کند تا تعهدات طرف مقابل در برجام عملیاتی شود.